

Sensorveiledning – SOS1000 Høst 2021

Info om eksamen under korona

Til forskjell fra tidligere år, og på grunn av koronasituasjonen, har studentene hatt hjemmeeksamen med alle hjelpemidler tilgjengelig. Dette stiller noe høyere krav til presisjonsnivå i langsvarsoppgavene, men først og fremst har studentene blitt bedt om å være nøye med kildebruk. De er forventet å oppgi kilder som brukes underveis og er oppfordret til å lage en referanseliste. Ved bruk av direkte sitater skal de bruke hermetegn og oppgi full referanse med forfatternavn, årstall og sidehenvisning. Det er imidlertid ikke noen formelle krav til selve referansebruken (f. eks spiller det her ingen rolle hvilken stil de bruker). Det skal heller ikke trekkes i karakter dersom f. eks referanselisten ikke er komplett. Sensor oppfordres her til å bruke skjønn. Fordi en hjemmeeksamen gjør det vesentlig lettere for studentene å kopiere tekst direkte eller oversette tekst fra internett eller pensum, bør sensor likevel være spesielt obs på dette i år.

Generelt om karaktersetting

Flervalgsoppgavene rettes automatisk og det oppgis en bokstavkarakter for denne delen i Inspera.

Flervalgsoppgavene vektes 1/3 og langsvaer 2/3. Sensor setter da manuelt karakter på langsvaeroppgaven og finner samlet karakter etter standard skjema.

Merk at begge deler av eksamen må bestås: Ved karakteren F på en av delene, stryker kandidaten uavhengig av karakteren på den andre delen.

Spesifikt om karaktersetting på langsvarsoppgaver

Skal besvarelsen få en C må oppgaven både ha en begrepsavklaring/redegjørelsesdel og en drøftingsdel. Begge må være ok besvart, men en god drøftingsdel kan kompensere for en svakere redegjørelsesdel og omvendt.

Opgaver med bedre karakter (B eller bedre) er som regel mer solide enn C-oppgavene både i redegjørelsesdel og drøftingsdel, men en oppgave som skårer til C i redegjørelsesdelen, kan ende opp med B hvis drøftingsdelen er særlig god, og motsatt. Oppgaver som får B og bedre skal ha en presis omgang med begreper og bruke ulike deler av pensum relevant og aktivt. De skal også klare å gi en nyansert og velbegrunnet drøfting.

A-oppgaver skiller seg ut som spesielt sterke i alle ledd og har gjerne et uavhengig grep om drøftingen, med en tydelig kobling til pensum, faglig velfunderte og balanserte drøftinger, og gjerne med et kritisk perspektiv på sentrale pensumtekster eller teorier.

Også D-oppgaver skal som regel ha besvart alle ledd i oppgaven, og en del viktige momenter (se over) bør være med og forstått. Samtidig kan D-oppgaver ha en del feil/mangler. Det kan også tenkes D-oppgaver med en på mange punkter mangelfull drøfting (svært kort, altfor overfladisk, trekker ikke inn pensum, osv.), men som likevel har viktige momenter på plass i redegjørelsesdelen. Det kan også tenkes D-oppgaver som leverer svakere enn D i redegjørelsesdelen, men som trekkes opp til D som samlet karakter på grunn et godt refleksjonsnivå og gode momenter i drøftingen.

E-oppgaver er oppgaver der viktige momenter mangler, er misforstått, eller er svært overfladisk nevnt i redegjørelsen, og der diskusjonen er svært overfladisk, enkel, og unyansert, med en svak kobling til pensumlitteraturen.

F-oppgaver er oppgaver som er svært mangelfulle, både i redegjørelsen og diskusjonen, og der tilknytningen til pensum er mer eller mindre fraværende. Det kan være mulig å skrive en eksamensbesvarelse uten å ha lest eller forholdt seg til pensum, ved å synse eller utelukkende basere besvarelsen på egne oppfatninger. Slike besvarelser bør få strykkarakter (F).

Langsvarsoppgaver

Studentene skal besvare én av to langsvarsoppgaver, enten A eller B. Under følger oppgaveformuleringene og sensorveiledning.

A. Redegjør for hovedtrekk i fruktbarhetsutviklingen i Norge i de siste tiårene. I hvilken grad har endringer i normer og familierpolitikk hatt betydning for fruktbarheten? Drøft dette i lys av betydningen av normer, preferanser og strukturelle forhold.

Sensorveiledning

Oppgaven har en redegjørelsesdel og en diskusjonsdel. Begge må besvares. Redegjørelsesdelen har to momenter. 1) Det skal redegjøres for hovedtrekk for fruktbarhetsutviklingen i Norge. Det kan være naturlig her å starte med den andre demografiske overgangen, si noe om lavere/synkende fødselstall som et hovedtrekk, og deretter noe om forskjeller i fruktbarhet mellom sosiale grupper. Relevante pensumtekster er for eksempel Dyrvik (2007), Hart, Rønsen & Syse (2015) Kravdal m. fl. (2012), Lyngstad (2016) og Syse (2016). 2) Det skal også sies noe om endringer i normer og velferdspolitik med relevans for fruktbarhet. Når det gjelder normendringer, er det blant annet naturlig å trekke inn individualiseringsprosesser og likestilling, se for eksempel Brannen & Nilsen (2005) og Giddens & Sutton (2017). Når det gjelder velferdspolitik, er et hovedspor utvikling av velferds- og familierpolitiske ordninger som gjør det mulig for foreldre å kombinere utdanning/lønnsarbeid med barnefødsler, se blant annet Giddens & Sutton (2017), Ellingsæter (2012) og Kautto (2010).

I diskusjonsdelen er hovedspørsmålet hvilken betydning familierpolitikk har hatt for fruktbarhet, og dette skal ses i sammenheng med individuelle preferanser, normutvikling/mønstre og mulighetsstruktur. Spørsmålet om familierpolitikk betyr noe eller ikke (jf. mulighetsstruktur) tas direkte opp i pensum, se Ellingsæter og Pedersen (2013) og Pedersen (2012). I tillegg kan konkurrerende/supplerende forklaringer trekkes inn/vurderes: preferanseforskjeller mellom grupper, kulturelle endringer osv. Det kan gjerne linkes tilbake til gruppeulikheter i fruktbarhet, mellom gifte/ugifte, utdanning/ikke-utdanning, innvandrere/ikke-innvandrere osv. Hva betyr slike gruppeulikheter for hvordan vi skal forstå fruktbarhetsutviklingen i Norge og hva den skyldes?

B. Redegjør for begrepene «fordomsdiskriminering», «statistisk diskriminering», og «verdsettingsdiskriminering» slik de er omtalt i pensum om kjønnsforskjeller i arbeidsmarkedet. Drøft om begrepene er relevante for å forstå hvordan andre grupper gjør det i arbeidsmarkedet.

Sensorveiledning

Begrepene er brukt i Birkelund & Petersens (2010) artikkel om det norske likestillingsparadokset. Dette er relativt enkle begreper, så det er ikke nødvendig å bruke mye plass på redegjørelsen. "Fordomsdiskriminering" er rett og slett vanlig diskriminering basert på fordommer mot en gruppe. "Statistisk diskriminering" er basert på at egenskaper som er relativt vanlig i gruppen anvendes mot enkeltpersoner. "Verdsettingsdiskriminering" er at arbeid av samme verdi avlønnes forskjellig. Drøftingen bør ta for seg hvert begrep og si noe om hvordan dette kan slå ut i forhold til andre grupper. Siden pensumet strengt tatt bare diskuterer diskriminering i forhold til innvandrere, er dette den relevante gruppen som er empirisk belagt i pensum.

De relevante bidragene er Birkelund, Heggebø & Rogstad (2016), Hermansen (2013), Midtbøen (2014), Midtbøen (2015) og Friberg og Midtbøen (2019). Betydning av felteksperiment for å vite om det overhodet er diskriminering bør nevnes, men her kan det gjerne nevnes at felteksperimentet ikke er egnet til å avdekke «verdsettingsdiskriminering». Hermansen (2013) viser imidlertid at når man først har fått jobb, så er det ikke forskjeller i videre karriere, altså i retning av ikke «verdsettingsdiskriminering». Midtbøen (2014) bygger på kvalitative intervjuer med arbeidsgivere, en analyse som antyder at diskriminering skyldes stereotypiske forestillinger om hva som kjennetegner ulike etniske grupper. Oppvakte studenter vil basert på denne analysen peke på at «statistisk diskriminering» og «fordomsdiskriminering» ikke er gjensidig utelukkende forklaringer på diskriminering.